

Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnázia
11. ročník, školský rok 2018/19
Testové úlohy pre kategóriu F (6. ročník ZŠ a 1. ročník OG)

Poznámka: otázky monotematickej časti sú označené *

1.* Prirad'te historikom témy, ktorým sa vo svojich diela venovali.

A. Fredegar	1. Samova ríša
B. Tacitus	2. Markomanské vojny
C. Marcus Aurelius	3. Príchod Slovanov
D. Prokopios	4. Vanniovo kráľovstvo

2.* Rozhodnite, čo označujú slová terra sigillata.

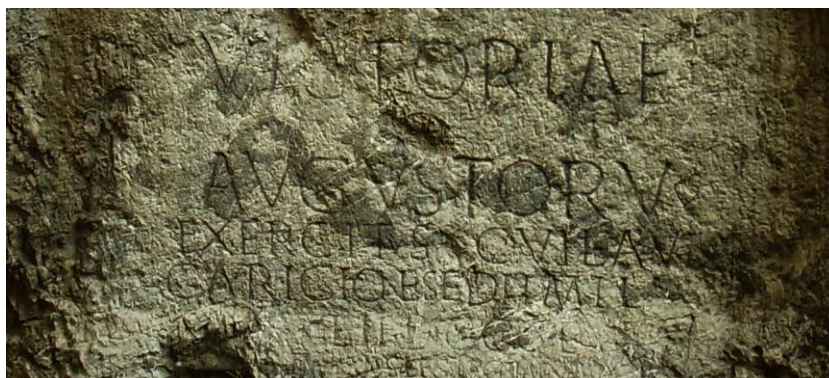
- A. kvalitnú keramiku hnedočervenej farby s lesklým povrchom
- B. precízne zdobené pozlátené šperky
- C. časť pôdy, ktorá sa vyznačuje vysokou úrodnosťou
- D. kompletnú vojenskú výzbroj rímskeho vojaka

3.* Keby rímsky legát dostal rozkaz, aby sa so svojou légiou presunul z Vindobony do Carnunta a následne bránil Gerulatu, ktorú napadli barbarské kmene, ktoré dnešné sídla by navštívil? Správne vyberte z nasledujúcich možností a napíšte ich do odpoveďového hárku.

Devín, Komárno, Viedeň, Petronell, Rusovce, Komárom, Zlatá Ida

4.* Ak by ste chceli v dobe keď územie dnešného Slovenska ležalo na hraniciach Rímskej ríše navštíviť Budapešť, Ižu, či Trenčín, ktoré z nasledujúcich sídiel by to boli. Správne vyberte z možností a napíšte ich do odpoveďového hárku.

Klenstrecio, Laudamo, Aquincum, Kelementia, Laugaricio, Agnuncium

5* Kamenárski učni sa pri prepisovaní mien pomýlili. Usporiadajte písmená tak, aby z nich vznikli pomenovania známych kmeňov, ktoré bojovali s Rimanmi. Napíšte ich do odpoved'ového hárku.

- a) ltike b) manimarko
c) divák d) daliavn

6.* Stĺp na obrázku sa nachádza v Ríme. Je pripomienkou približne pätnásťročného vojenského konfliktu s Rímskou ríšou, ktorý prebiehal aj na území Slovenska. Vojny sa zúčastnil i samotný cisár, ktorý tu dokonca napísal časť svojho filozofického diela. Správne napíšte.

- A. Názov vojenského konfliktu, ktorého výjavy sú zobrazené na stĺpe.
B. Meno cisára, ktorý sa týchto vojen zúčastnil a teda navštívil našu krajinu.
C. Slovenský preklad názovu jeho diela, ktorého časť napísal na našom území.

7.* Napíšte latinské pomenovanie rímskej opevnenej hranice a slovenské názvy dvoch významných obchodných ciest, ktoré v tejto dobe prechádzali aj cez naše územie.

8.* Pozorne si prečítajte nasledujúci opis Ammiana Marcellina a odpovedzte na otázky.

„Nik z nich neobrába pôdu, nik nehodlá postaviť sa za pluh. Nemajú stále obydlie, sú bez domovov, bez zákonov a bez poriadnych pravidiel. Prehánajú sa sem a tam na svojich koňoch a vozoch. Nevaria ani neupravujú to, čo jedia. ... Ich reč je drsná, nepoznajú ani náboženské, ani iné hodnoty.“

- A. Napíšte názov kmeňa, ktorý opísal historik vo svojom príspevku?
B. Aké pomenovanie pre tieto a im podobné kmene používali obyvatelia ríše, z ktorej tento historik pochádza?
C. Ako nazývame spôsob života opísaný v texte?

9.* Vytvorte správne dvojice logicky k sebe patriacich slovných spojení.

A. trestná výprava Rimanov proti Kvádom	1. Ravenna
B. dobytie a vyplienenie Ríma	2. zázračný dážď
C. hlavné mesto kráľovstva Ostrogótov	3. itinerár
D. cestovná mapa, denník	4. Vandali

10.* Pri jednej z uvedených riek bola pravlasť Slovanov. Napíšte ju do odpoved'ového hárku.

Dunaj, Dneper, Dvina, Volga

11.* Na územie Slovenska prišli Slovania pravdepodobne cez priesmyky v pohorí ... A ... a z juhu okolo rieky ... B ... Do odpoved'ového hárku správne zapíšete pohorie aj rieku.

12.* Ak by ste boli nomádi, tak by ste?

- A. zapisovali do kráľovských kroník významné udalosti
- B. kočovali po rozľahlých stepiach za lepšími pastvinami
- C. pracovali ako osobní strážcovia panovníka

13.* Zo zhľuku písmen poskladajte zmysluplné slová a prirad'te k nim správne vysvetlenia. Do odpoved'ového hárku zapíšete zmysluplné slovo a prirad'te mu iba číslo vysvetlenia.

A. INCEMZA	1. zhromaždenie slobodných slovanských mužov
B. ADVALYK	2. slovanská bohyňa smrti a zimy
C. OTNBTVRÍC	3. slovanské obydlie
D. NAMREO	4. lesné včelárstvo
E. AEČV	5. slovanská bohyňa jari a znovuzrodenia
F. VSNEA	6. náčelník stojaci na čele slovanského kmeňa

14.* V bitke pri Vogastisburgu roku 631 porazili Slovania po vedením Sama jedného franského kráľa. Ako sa volal? Pomôžte si prvým písmenom.

15. * Správne doplňte v odpoved'ovom hárku nasledujúci text. Pomôžte si aj prvými písmenami slov.

Franský kráľ Karol Veľký porazil kočovné kmene ...A..., ktoré ohrozovali východné hranice jeho ríše. Následne bolo možné, aby (aj v tomto priestore) vznikli dva naddunajské kniežatstvá Slovanov, ... B.... a ... C..., ktoré následne medzi sebou bojovali. Na čele týchto kniežatstiev stáli pred rokom 833 vládcovia ...D... a ...E ...

16. Určte, či sú pravdivé nasledujúce vety. Do odpoved'ového hárku napíšete iba áno či nie.

- A. Brúsené a vítané nástroje vedeli vyrobiť už ľudia žijúci v období paleolitu?
- B. Človek vzpriamený nikdy neopustil africký kontinent?
- C. Obdobie mladších štvrtohôr, ktoré nastúpilo v mezolite trvá dodnes?
- D. Človek zručný je starší predok človeka vzpriameného?
- E. Nový „kov“ nazvaný bronz vytvorili zliatím medi a zlata?
- F. Prvým národom na svete, ktorý vyrábal kovové predmety boli Kelti?

17. Rozhodnite na základe opísaných vlastností, ktorý z predmetov je starší. Do odpoved'ového hárku zapíšte správnu odpoveď.

pästný klin vytvorený človekom zručným *alebo* hlinená nádoba používaná prvými roľníkmi

18. Na základe vašich vedomostí a nasledujúceho opisu:

Hľadaná osoba bola vysoká niečo vyše metra. Pohybovala sa len na malej oblasti afrického kontinentu. Bola stará vyše 3 milióny rokov a jej pozostatky boli videné až v 70. rokoch 20. storočia.

- A. Pomenujte vývojový stupeň (druh) človeka
- B. Napíšte miesto, kde boli objavené jeho pozostatky.

19. Rozhodnite, ktoré obdobie je staršie. Správne obdobie zapíšte do odpoved'ového hárku.

mezolit *alebo* paleolit

20. Pozorne si prečítajte uvedený text a nájdite v ňom tri chyby. Správne odpovede zapíšte do odpoved'ového hárku. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich opravovať.

***Charles Darwin**, belgický prírodovedec bol **zakladateľ** emolučnej **teórie**, podľa ktorej sa vyvíja život z vyšších foriem na nižšie.*

21. Na základe vašich vedomostí a nasledujúceho opisu:

Hľadaná osoba bola vysoká asi 1,6 metra a vážila okolo 50 kg. Ozbrojená bola sekerkou, lukom a šípmi. Žila v dobe pre viac ako 5 000 rokmi. Bola objavená zamrznutá v roku 1991 v jednom európskom pohorí.

- A. Pomenujte dobu, v ktorom osoba žila.
- B. Napíšte pohorie, kde boli objavené jej pozostatky.

22. Napíšte, na ktorých miestach na Slovensku sa našli nasledujúce archeologické nálezy. Ako pomôcku máte vždy napísané prvé písmeno lokality.

a) odliatok mozgovne neandertálc	d) neolitická soška ženy
b) časť lebky neandertálc	e) model vozíka z bronzovej doby
c) soška ženy vyrobená z mamutoviny	

23. Zo uvedených sídiel vyberte štyri, v ktorých sa nachádzali keltské hradiská.

Diakovce, Devín, Bojná, Bratislava, Piešťany, Plavecké Podhradie, Havránok pri Liptovskej Mare

24. Správne doplňte v odpoved'ovom hárku nasledujúci text:

Úrodná oblasť Mezopotámie lákala ľudí od pradávna. Na jej území žili aj predstavitelia najstaršieho známeho národa A Najstarší národ, ktorý tu žil nahradili ... B ... Ich najslávnejší panovník C ... dal vytvoriť najstarší zákonník.

25. V starovekej Číne jej obyvatelia výrazne obohatili vedomosti ľudstva. Vyberte z ponúkaných možností iba štyri, ktoré z nej pochádzajú.

kompas, budhizmus, výroba hodvábu, zikkuraty, pušný prach, joga, filozofický smer ovplyvnený Konfuciom

26. Správne doplňte v odpoved'ovom hárku nasledujúci text:

Egyptský štát sa rozvíja okolo rieky ...A... Za jeho zakladateľa sa pokladá panovník ...B..., ktorý krajinu približne pred 5 000 rokmi zjednotil. Jeho nasledovníci si stavali mohutné hrobky. Najznámejšie aj najväčšie sa nachádzajú v ...C... Egypťania verili v posmrtný život a preto telá svojich mŕtvychD... aby zabránili ich rozkladu. Pôvodne Egypťania verili v mnohých bohov medzi nich patrila aj bohyňa vojny ... E ... Túto vieru sa pred približne 3 400 rokmi snažil zmeniť panovník Amenhotep IV., ktorý zaviedol kult jedného boha ... F.... Táto náboženská reforma však bola po jeho smrti zrušená. Staroveký Egypt napokon podľahol novej ázijskej veľmoci ... G

27. Označte, s ktorými dvomi starovekými národmi sa spája mesto Kadeš.

a) s Babylončanmi	c) s Feničanmi
b) s Egypťanmi	d) s Chetitmi

Autori: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský, Mgr. Lenka Truchanová

Recenzent: Mgr. Barbora Kopuncová

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2019